

# รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

## เรื่อง ไตรยางค์

ผู้สอน ครุณิสาชล รุ่งเนย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ไตรยางค์

# จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความสำคัญของไตรยางค์ได้
๒. จำแนกอักษรสามหมู่ได้

# ไตรยางศ์ คือ



การแบ่งพยัญชนะไทยทั้ง ๔๔ ตัว ออกเป็น  
สามส่วน ซึ่งเรียกว่า “ **อักษรสามหมู่** ”

# อักษรสามหมู่



การแบ่งอักษรสามหมู่ก็เพื่อประโยชน์ในการนำไป **ผันคำ**  
ทั้งนี้เพราะอักษรแต่ละหมู่มีความสามารถในการผันคำได้แตกต่างกัน



อักษรสูง

อักษรกลาง

อักษรต่ำ

## อักษรสูง

อักษรสูง คือ พยัญชนะกลุ่มหนึ่งที่มีรูปปกติ ซึ่งเป็นการพิจารณาเฉพาะรูปพยัญชนะเท่านั้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผันเสียงวรรณยุกต์ไปในแบบเดียวกัน อักษรมีทั้งหมด **๑๑ ตัว** คือ

อักษรสูง

ข

ฃ

ฅ

ฉ

ด

ฒ

ฝ

ค

ส

ช

ห



# หลักการจำ อักษรสูง

ผี (ผ)

ฝาก (ฝ)

ถุง (ถ ฐ)

ข้าว (ข ฃ)

สาร (ศ ษ ส)

ให้ (ห)

ฉัน (ฉ)

# อักษรกลาง

**อักษรกลาง** คือ พยัญชนะกลุ่มหนึ่งที่มีรูปปกติเป็นเสียงกลาง  
ทั้งหมด ซึ่งเป็นการพิจารณาเฉพาะรูปพยัญชนะเท่านั้น  
โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผันเสียงวรรณยุกต์ไปในแบบเดียวกัน

**อักษรกลางมี ๙ ตัว คือ**



ก

จ

ค

ต

ฉ

ช

บ

ป

อ

อักษรกลาง

# หลักการจำ อักษรกลาง

เจ้ (จ)

ดู (ค ฎ)

บ่อ (บ)

ปลา (ป)

กั๊บ (ก)

อ่า (อ)

ต๊ (ต ฏ)

## อักษรต่ำ

อักษรต่ำ คือ พยัญชนะกลุ่มหนึ่งที่มีรูปปกติเป็นเสียงต่ำทั้งหมด ซึ่งเป็นการพิจารณาเฉพาะรูปพยัญชนะเท่านั้น โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ผันเสียงวรรณยุกต์ไปในแบบเดียวกัน **อักษรต่ำ ๒๔ ตัว** คือ

ค

ค

ฅ

ง

ช

ซ

ฌ

ญ

ฒ

ฑ

ณ

ท

ธ

น

พ

ฟ

ภ

ม

ย

ร

ล

ว

ฬ

ฮ

อักษรต่ำแบ่งออกเป็น  
อักษร ต่ำเดี่ยว และ ต่ำคู่ ดังนี้



# ตำเตียว

มี ๑๐ ตัว ได้แก่

ง ญ ฌ น ม

ย ร ล ว ฬ



# ตำคู่

มี ๑๔ ตัว ได้แก่

ค ฅ ฌ ช ซ ฎ ฑ

ฒ ท ธ พ ฟ ภ ฮ



## หลักการจำ อักษรต่ำเดี่ยว

ง (ง)	ริม (ร)
ใหญ่ (ญ)	วัด (ว)
นอน (น)	โม (ม)
อยู่ (ย)	ผี (พ)
ณ (ณ)	โลก (ล)

## หลักการจำ อักษรต่ำคู่

พ่อ (พ ภ)	ข้าง (ช ณ)
ค้า (ค ศ ฌ)	ฮ่อ (ฮ)
ฟัน (ฟ)	
ทอง (ตม ท ทธ)	
ซ้อ (ซ)	



ให้นักเรียนจำแนกออกเป็นอักษร ๓ หมู่ คือ  
อักษรสูง อักษรกลาง อักษรต่ำ



การแบ่งพยางค์จะออกเป็น ๓ หมู่  
ที่เรียกว่า ไตรยางศ์ มีความสำคัญอย่างไร



อักษรสูง ผันวรรณยุกต์ ได้ ๓ เสียง คือ เอก โท จัตวา

เสียงสามัญ	เสียงเอก	เสียงโท	เสียงตรี	เสียงจัตวา
-	ข่า	ข้า	-	ขา
-	ผ่า	ผ้า		ผา

อักษรกลาง ผนวกรณยุกต์ ได้ ๕ เสียง

คือ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา

เสียงสามัญ	เสียงเอก	เสียงโท	เสียงตรี	เสียงจัตวา
กา	ก่า	ก้า	ก๊า	ก๋า
บาน	บ่าน	บ้าน	บ๊า	บ๋า

อักษรต่ำ ผันวรรณยุกต์ ได้ ๓ เสียง คือ สามัญ โท ตรี

เสียงสามัญ	เสียงเอก	เสียงโท	เสียงตรี	เสียงจัตวา
คา	-	ค้ำ	คั้	-
มา	-	มำ	มำ้	-

## คำเป็น

๑. คำที่ประสมด้วยสระ เสียงยาว ใน แม่ ก กา
๒. คำที่ประสมด้วย เสียงสั้น เฉพาะสระ ำ ไ ใ เ-า
๓. คำที่มีตัวสะกดอยู่ใน มาตราตัวสะกด แม่ กน กม กง เกย เกอว

## เช่น

มา ดู ปู เวลา ปี  
จำ น้ำ ไข่ เผ่า เส้า ไป  
จริง กิน กรรม สาว ชุ่ย

## คำตาย

๑. คำที่ประสมด้วยสระ เสียงสั้น ใน แม่ ก กา
๒. คำที่มีตัวสะกดอยู่ใน मात्रาตัวสะกด แม่ กก กบ กด

เช่น

กะทิ เพราะ ดุ แคะ

บทธบาท ลาก เมฆ เลข รูป



ทบทวนความรู้  
เรื่อง ไตรยางค์

